

Sygn. akt VIII U 1083/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 22 marca 2016 r.

Sąd Okręgowy w Gliwicach VIII Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący:	SSO Patrycja Bogacińska-Piątek
Protokolant:	Iwona Sławińska

po rozpoznaniu w dniu 22 marca 2016 r. w Gliwicach

sprawy K. A.

przeciwko Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

o wysokość świadczenia

na skutek odwołania K. A.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z.

z dnia 19 czerwca 2015 r. **nr** (...)

- zmienia zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznaje ubezpieczonemu K. A. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110 a ustęp 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od 1 maja 2015r.;
- zasądza od Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. na rzecz ubezpieczonego kwotę 60 zł (sześćdziesiąt złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

(-) SSO Patrycja Bogacińska-Piątek

Sygn. akt: VIII U 1083/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 19 czerwca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu K. A. ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wskazał, iż ubezpieczony nie wskazał wynagrodzeń przypadających w części lub w całości po przyznaniu emerytury.

W odwołaniu od powyższej decyzji, ubezpieczony wniósł o jej zmianę i przeliczenie świadczenia w myśl art. 110a. Ubezpieczony podniósł, iż nie został poinformowany przez ZUS, o konieczności uzupełnienia wynagrodzeń przypadających w części lub w całości po przyznaniu emerytury.

W piśmie procesowym z dnia 2 grudnia 2015r. pełnomocnik ubezpieczonego wskazał, iż organ rentowy z góry odmówił przeliczenia świadczenia, bez weryfikacji dokumentacji, podczas gdy powinien był wezwać ubezpieczonego do uzupełnienia wniosku zgodnie z art. 64 § 2 k.p.a. Ubezpieczony nie posiada natomiast wiedzy jakie dokumenty winny być złożone wraz z wnioskiem a brak tej wiedzy nie może skutkować odmową przeliczenia świadczenia.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy podtrzymał stanowisko zawarte w uzasadnieniu zaskarżonej decyzji.

Sąd Okręgowy w Gliwicach ustalił następujący stan faktyczny:

Ubezpieczony K. A. urodził się w dniu (...)

Na podstawie decyzji (...) Oddział w Z. z dnia 5 stycznia 2009r. ubezpieczony uzyskał prawo do emerytury górniczej z dniem 18 grudnia 2008r.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął wynagrodzenie z 10 lat kalendarzowych, tj. z lat 1988 - 1997, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 282,98% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%.

Do ustalenia wysokości emerytury uwzględniono staż pracy w ilości 29 lat i 1 miesiąca okresów składkowych oraz 1 roku i 1 miesiąca okresów nieskładkowych.

Obliczenie podstawy wymiaru świadczenia i jego wysokości nastąpiło przy zastosowaniu kwoty bazowej 2275,37 zł.

Kolejnymi decyzjami ZUS dokonywał waloryzacji świadczenia oraz przeliczenia z uwagi na doliczenie stażu pracy.

Następnie, na podstawie decyzji (...) Oddział w Z. z dnia 28 maja 2013r. ubezpieczony uzyskał prawo do emerytury górniczej z dniem 1 maja 2013r.

Do ustalenia podstawy wymiaru emerytury organ rentowy przyjął podstawę dotychczas pobieranego świadczenia tj. wynagrodzenie z 10 lat kalendarzowych, tj. z lat 1988 – 1997.

Uwzględniono staż pracy w ilości 32 lat i 10 miesięcy okresów składkowych oraz 1 roku i 1 miesiąca okresów nieskładkowych.

Kolejnymi decyzjami ZUS dokonywał waloryzacji świadczenia oraz jego przeliczenia z uwagi na zmianę stażu.

Po uzyskaniu prawa do świadczenia ubezpieczony pozostawał w zatrudnieniu.

W dniu 29 maja 2015r. ubezpieczony wniósł o przeliczenie emerytury, powołując się na nowelizację ustawy o emeryturach i rentach z dnia 5 marca 2015r., tj. na podstawie art. 110a ustawy emerytalno rentowej. Do wniosku nie załączył dokumentacji płacowej.

Decyzją z dnia 19 czerwca 2015r. (...) Oddział w Z. odmówił ubezpieczonemu ponownego przeliczenia podstawy wymiaru emerytury na podstawie art. 110a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. W uzasadnieniu decyzji ZUS wyjaśnił, iż ubezpieczony nie wskazał wynagrodzeń przypadających w części lub w całości po przyznaniu emerytury.

Ubezpieczony złożył odwołanie od decyzji ZUS z dnia 19 czerwca 2015r.

Sąd ustalił, iż w toku postępowania przed organem rentowym ZUS nie wzywał ubezpieczonego do uzupełnienia wniosku o przeliczenie emerytury i udokumentowanie zarobków osiągniętych po uzyskaniu prawa do świadczenia.

W toku postępowania ubezpieczony przedłożył zaświadczenia o zatrudnieniu i wynagrodzeniu na druku Rp-7 za lata 1983 – 1993, 1994 – 2004, 2005 – 2008 i 2009 – 2015, wraz z załącznikami do Rp-7 z lata, 1999, 2003, 2005, 2006, 2007 i 2008.

W toku postępowania Sąd zobowiązał organ rentowy do obliczenia podstawy wymiaru świadczenia, zgodnie z art. 110a ustawy emerytalno-rentowej z uwzględnieniem przedłożonych zarobków na druku Rp-7 i wskazania, czy wskaźnik wysokości podstawy wymiaru jest wyższy niż 250%.

Ostatecznie na podstawie pisma organu rentowego z dnia 18 lutego 2016r. ustalono, iż wskaźnik wysokości podstawy wymiaru, ustalony z dowolnie wybranych 20 lat kalendarzowych, przypadających w części po przyznaniu świadczenia wynosi 250,01%.

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o akta organu rentowego, pisma ZUS z dnia 21 grudnia 2015r. (k.22), pisma ubezpieczonego z dnia 21 stycznia 2016r. wraz z załącznikami (k.30-42) oraz pisma ZUS z dnia 18 lutego 2016r. (k.49).

Zgromadzony materiał dowodowy, Sąd uznał za kompletny, wiarygodny i mogący stanowić podstawę ustaleń faktycznych.

Sąd Okręgowy w Gliwicach zważył, co następuje:

Odwołanie ubezpieczonego zasługuje na uwzględnienie.

W niniejszej sprawie bezsporne jest, że ubezpieczony jest uprawniony do emerytury obliczonej w oparciu o wynagrodzenie z 10 lat kalendarzowych, tj. z lat 1988 - 1997, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru wyniósł 282,98% i zgodnie z przepisami został ograniczony do 250%. Bezspornie ubezpieczony po uzyskaniu prawa do emerytury pozostawał w zatrudnieniu.

Przedmiotem sporu jest wysokość emerytury ubezpieczonego. Ubezpieczony złożył bowiem w dniu 29 maja 2015r. wniosek o przeliczenie emerytury w związku ze zmianą przepisów ustawy emerytalno-rentowej z dniem 1 maja 2015r. i wprowadzeniem art. 110a.

Ustawą z dnia 5 marca 2015r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz.U. z 2015r. poz. 552) wprowadzono zmiany w przepisach ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Zgodnie z wprowadzonym wskazaną wyżej nowelizacją art. 110a ust. 1 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (tekst jednolity Dz. U. z 2015r., poz.748 ze zm.) wysokość emerytury oblicza się ponownie od podstawy wymiaru ustalonej w sposób określony w art. 15, z uwzględnieniem art. 110 ust. 3, jeżeli do jej obliczenia wskazano podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne lub ubezpieczenia emerytalne i rentowe na podstawie przepisów prawa polskiego przypadającą w całości lub w części po przyznaniu świadczenia, a wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5, jest wyższy niż 250%.

Zgodnie z ust. 2 ustalenie wysokości emerytury zgodnie z ust. 1 może nastąpić tylko raz.

Art. 110a znajduje zastosowanie do przeliczenia emerytur przyznanych na starych zasadach tj. obliczonych w myśl art. 53 ustawy emerytalno-rentowej, gdzie bezpośredni wpływ na wysokość świadczenia ma kwota bazowa oraz wskaźnik wysokości podstawy wymiaru świadczenia.

Bezspornie ubezpieczony pobiera emeryturę obliczoną na starych zasadach. Nadto kontynuował zatrudnienie i wskazał podstawę wymiaru składki na ubezpieczenie społeczne przypadającą w części po przyznaniu świadczenia, gdzie wskaźnik wysokości podstawy wymiaru przed zastosowaniem ograniczenia, o którym mowa w art. 15 ust. 5,

jest wyższy niż 250%. Wskaźnik wysokości podstawy wymiaru z 20 lat kalendarzowych przypadających w części po przyznaniu emerytury wynosi bowiem 250,01%.

Art. 110a ustawy, znajdzie zatem zastosowania do ubezpieczonego, który spełnił wymagane w nim przesłanki.

W niniejszym postępowaniu ZUS ostatecznie nie kwestionował, że ubezpieczony spełnił przesłanki z art. 110a, podnosił jednak, że zaskarżona decyzja była prawidłowa w dacie jej wydania, gdyż w tej dacie ZUS nie dysponował dokumentacją pozwalającą ustalić wskaźnik wysokości podstawy wymiaru na potrzeby przeliczenia świadczenia zgodnie z art. 110a.

Zgodnie z treścią art. 316 § 1 k.p.c. po zamknięciu rozprawy sąd wydaje wyrok, biorąc za podstawę stan rzeczy istniejący w chwili zamknięcia rozprawy; w szczególności zasądzeniu roszczenia nie stoi na przeszkodzie okoliczność, że stało się ono wymagalne w toku sprawy.

W wyroku z dnia 10 marca 1998r. II UKN 555/97 (OSNP 1999/5/181) Sąd Najwyższy wskazał, iż sąd ocenia legalność decyzji rentowej według stanu rzeczy istniejącego w chwili jej wydania. Sąd jednakże może przyznać ubezpieczonemu świadczenie, jeżeli warunki je uzasadniające zostały spełnione po wydaniu zaskarżonej decyzji (art. 316 § 1 KPC). W uzasadnieniu orzeczenia Sąd Najwyższy wskazał, iż co do zasady należy przyjąć, że sądowa kontrola legalności decyzji powinna dotyczyć stanu rzeczy istniejącego w chwili wydania tejże decyzji. O nim bowiem organ rentowy orzeka decyzją, której zgodność z prawem pod względem formalnym oraz merytorycznym bada i ocenia sąd. Jeżeli jednak sąd ustali, że jedyną przyczyną odmowy przyznania emerytury lub renty ustala po wydaniu zaskarżonej decyzji, jest władny wydać wyrok przyznający świadczenie z datą spełnienia się wszystkich przesłanek koniecznych do nabycia prawa do tego świadczenia. Ustalenia stanowiące faktyczną podstawę rozstrzygnięcia zawartego w takim wyroku muszą jednak dotyczyć okoliczności pewnych. Tylko w takich razach dopuszczalne jest swego rodzaju skrócenie procedury przez eliminację ponownego postępowania przed organem rentowym z nowego wniosku o świadczenie niewątpliwie należne.

Powyższe stanowisko jest ugruntowane w orzecznictwie sądowym z zakresu ubezpieczeń społecznych.

Sąd orzekający wskazuje, iż w niniejszej sprawie wprawdzie dokumentacja zarobkowa nie została przedłożona przez ubezpieczonego w organie rentowym w dacie wydania zaskarżonej decyzji, a dopiero na etapie postępowania sądowego, niemniej jednak ubezpieczony w dacie wydania tej decyzji spełniał przesłanki do przeliczenia świadczenia zgodnie z jego wnioskiem. Ubezpieczony jedynie nie wykazał spełnienia przesłanek przed organem rentowym a dopiero na etapie postępowania sądowego. Sąd podziela przy tym stanowisko odwołującego, iż organ rentowy powinien był wezwać ubezpieczonego do uzupełnienia wniosku i udokumentowania zarobków, zwłaszcza za okres przypadający po dacie przyznania prawa do emerytury, tym bardziej, że w aktach organu rentowego znajdują się liczne zaświadczenia, potwierdzające kontynuowanie zatrudnienia przez ubezpieczonego.

W konsekwencji, Sąd w punkcie pierwszym wyroku – na mocy (...) § 2 k.p.c. – zmienił zaskarżoną decyzję w ten sposób, że przyznał ubezpieczonemu K. A. prawo do przeliczenia emerytury na podstawie art. 110 a ust 1 ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych od 1 maja 2015r. tj. od miesiąca złożenia wniosku.

O kosztach zastępstwa procesowego orzeczono w punkcie drugim orzeczenia, po myśli art. 98 k.p.c. w związku z § 11 ust 2 rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości z dnia 28 września 2002r. w sprawie opłat za czynności radców prawnych oraz ponoszenia przez Skarb Państwa kosztów pomocy prawnej udzielonej przez radcę prawnego ustanowionego z urzędu (Dz. U. z 2013r., poz. 490).

(-) SSO Patrycja Bogacińska – Piątek